

Ex/Sans/PG/2.5/2018

MASTER OF ARTS EXAMINATION, 2018

(1st Year, 2nd Semester)

SANSKRIT

Course : X

[Sāmkhya and Vedānta]

Full Marks : 30

Time : Two Hours

The figures in the margin indicate full marks.

- १। षड्दर्शनसमुच्चयानुसारं सांख्यानां पञ्चविंशतिः तत्त्वानि
व्याख्यायन्ताम्। 6
- २। सदानन्दयोगीन्द्रकृतवेदान्तसारानुसारं वेदान्तशास्त्रस्याधिकारिलक्षणं
विब्रियताम्। 6

अथवा

- सदानन्दयोगीन्द्रकृतवेदान्तसारानुसारं जगतः सृष्टिप्रक्रिया वर्णयताम्।
- ३। कठोपनिषदः शांकरभाष्यमाश्रित्य उपनिषदिति शब्दस्य तात्पर्याणि
निरूपयन्ताम्। 6

अथवा

- ओमित्येतदालम्ब्य किमुपदिष्टं मृत्युना इति विशदीक्रियताम्।
- ४। अधोलिखितेषु प्रश्नत्रयं देवभाषया देवनागरीलिपिमवलम्ब्य
समाधेयम्। 2×3=6
- (क) वेदान्तमतानुसारम् अज्ञानलक्षणं व्याख्येयम्।

[Turn over]

[2]

- (ख) वेदान्तग्रन्थेषु मङ्गलाचरणं कार्यं न वेति वि चार्यताम्।
- (ग) श्रेयःप्रेयसोः भेदः कठोपनिषदनुसारं प्र दर्शयताम्।
- (घ) मृत्योः अनन्तरं किञ्चिदस्ति न वेत्यस्य समाधानं नचिकेतसा किमर्थं प्राथम्येनैव न प्रार्थितम्?
- ५। देवभाषया देवनागरीलिपिमवलम्ब्य समाधेयम्। 1×6=6
- (क) को नाम प्राज्ञः ?
- (ख) कतिविधैः कैश्च प्रकारैः 'तत्त्वमसि' इत्यस्य वाक्यार्थनिर्णयः भवति ?
- (ग) षड्दर्शनसमुच्चयः केन रचितः ?
- (घ) किं चिन्तयित्वा नचिकेता यमसकाशं गतः ?
- (ङ) कदा एव कठोपनिषदः पाठः वि धीयते ?
- (च) अतिदीर्घे जीविते नचिकेताः किमर्थमेव न रमते ?
-